

2007-02-21

Göran Nilsson och Anders Weihe

Till samordningsgruppen för de branschövergripande frågorna

Inledning

En samordningsgrupp har formerats för bedömningen av om vissa avtalskrav bäst behandlas i industriövergripande arbetsgrupper.

Arbetsgrupperna bör i så fall arbeta enligt väl definierade direktiv, vilka undertecknade av samordningsgruppen getts i uppdrag att utarbeta och lämna förslag till.

Vårt uppdrag är så formulerat att de frågor som vi inte utarbetar förslag om återförs till respektive förbundsparter för erforderlig behandling i deras förhandlingar.

Mot den bakgrunden överlämnar undertecknade till samordningsgruppen förslag till direktiv för följande tre arbetsgrupper.

- Det lokala arbetet med industriell utveckling
- Omställning
- Integration

Därmed har undertecknade lämnat direktivförslag i de frågor som avses i bilaga 1 till det förslag av den 5 februari 2007 som av arbetstagarparterna samma dag överlämnades till samordningsgruppen.

Vi har inte lämnat förslag för finansiering av utbildning för arbetsstagarledamöter i bolagsstyrelser eller i fråga om särskilda avsättningar till extra utbildningsinsatser inom Industrin för uppsagda på grund av arbetsbrist. Vi har heller inte lämnat förslag som gäller arbetsmiljöutbildning och därtill hörande frågor. I de hänseenden vi inte lämnat förslag får förbundsparterna, som vi strax återkommer till, ta ställning till hur eventuella krav hanteras i förbundsförhandlingarna.

Undertecknade har utarbetat våra förslag med utgångspunkten att samordningsgruppen antingen kan ställa sig bakom dessa eller förkasta desamma.

Arbetsgruppernas sammansättning

Envar av de tre arbetsgrupperna bör bestå av åtta ledamöter – fyra från arbetsgivarparterna och fyra från arbetstagarparterna. Som ledamöter skall utses personer i chefsbefattningar inom respektive organisationer. Varje arbetsgrupp ska därutöver biträdas av två sekreterare, en från vardera sidan.

Arbetet i grupperna

Direktiven är utformade med den utgångspunkten att de skall antas på förbundsavtalsnivå i samband med att respektive förbundsparter tecknar rikstäckande förbundsavtal, vilket enligt Industriavtalets utgångspunkter skall kunna ske före det att nu gällande avtal löper ut. Arbetsgrupperna bemannas när samtliga de deltagande förbunden tecknat förbundsavtal. När bemanningen bekräftats av Industrikommitténs verkställande ledamöter inleder arbetsgrupperna sitt arbete.

2007-02-21

Göran Nilsson och Anders Weihe

Vidare är förutsättningen att samtliga förbundsområden inom Industriavtalet skall delta i arbetet med de branschövergripande frågorna.

När det gäller tidplan för respektive arbetsgrupps arbete har undertecknade inte tagit hänsyn till vilken avtalsperiod som förbundsparterna kan komma överens om. I stället har vi tagit fasta på omfattningen av det arbete och komplexiteten av de överväganden som respektive arbetsgrupp har att göra.

Arbetsgrupperna skall på sätt som framgår av de direktiv som strax redovisas löpande och slutligt rapportera sitt arbete till förbundsparterna. Vilka ståndpunktstaganden som förbundsparterna därefter gör med avseende på rapporterna är inte en fråga som samordningsgruppen för närvarande har att bedöma. Om förbundsparterna så finner lämpligt kan dock samordningsgruppen för de branschövergripande frågorna sammankallas för överväganden rörande den fortsatta hanteringen av de förslag som kan ligga en arbetsgrupps slutrapport.

Samordningsgruppens ställningstagande

I det fall samordningsgruppen ställer sig bakom våra förslag innebär det att ingående förbundsparter i det fortsatta förhandlingsarbetet dels ska sinsemellan klara ut i detalj vilka krav på förbunds nivå som därmed är avförda från förbundsförhandlingarna, dels ska anta direktiven i samband med tecknande av förbundsavtal.

Direktivförslag

Arbetsgruppen rörande Industriell utveckling

Bakgrund

Industrins samarbetsavtal bygger på parternas gemensamma intresse att främja industriell utveckling, lönsamhet och konkurrenskraft. Det ger en god grund för reallöneutveckling och goda villkor i övrigt för de anställda. Utvecklingen för svensk industri och dess anställda under Industriavtalets första decennium har också i väsentliga delar varit betydligt bättre än under decennierna innan. Industriavtalets parter bedriver sen Industriavtalets tillkomst ett partsgemensamt arbete på nationell nivå för att förbättra förutsättningarna för industriell utveckling i Sverige. Viktiga samarbetsområden är forskning och utveckling, utbildning och energifrågor.

På arbetsplatsnivå, i företagen och i koncernerna förekommer idag olika grad av parts-samarbete i frågor som rör företagets och de anställdas utveckling. De lokala parternas samarbete innebär i många fall en konkurrensfördel i förhållande till företagskulturer där partsrelationerna präglas av motsatsförhållande och konfrontation.

Väl fungerande partsrelationer och en insikt om att de gemensamma intressena för företagen och dess anställda att stärka företagets konkurrenskraft ger en fast grund i intressefrågor där uppfattningarna går isär.

Förutsättningarna för industriell utveckling bestäms på många olika plan både nationellt och internationellt. Svensk och europeisk industri är utsatt för en mycket snabb omställnings- och förändringsprocess som ger möjligheter men också många gånger utsätter såväl företag som anställda för stora påfrestningar.

Uppdrag

2007-02-21

Göran Nilsson och Anders Weihe

Syfte med arbetsgruppens arbete ska vara att öka parternas kunskap om gällande regelverk och deras påverkan på partsrelationer och att redovisa goda exempel från lokala partsrelationer. Fokus för detta uppdrag är samspelet mellan parterna inför viktiga beslut i företaget och under större förändringsprocesser.

Det finns en mängd regelverk som rör företagens informationshantering och de nationella och europeiska konsultations- och samrådsförfarandena. Därtill kommer olika regelverk som blir aktuella då genomgripande förändringar skall genomföras. Dessa regler är i många fall komplicerade och svåröverskådliga. Arbetsgruppen ska inledningsvis göra en noggrann genomgång av befintliga regelverk och med stöd av den genomgången bör arbetsgruppen göra en lättfattlig beskrivning av regelverken.

Därefter ska arbetsgruppen genomföra ett antal fallstudier och diskutera en på erfarenheter grundad praktiskt hantering av regelverken. Syftet ska vara att beskriva goda exempel på relationer på företagsnivå som innebär att de lokala parternas arbete bidrar till att företagen kan utvecklas och förändras så att konkurrenskraft, produktivitetsutveckling, arbetsvillkor och arbetsmiljö kan säkerställas.

Arbetsgruppens arbete ska inte avse omställningsmöjligheter för arbetstagare som på ett eller annat sätt får lämna företagen utan enbart avse förändringsprocessen som sådan.

Arbetsgruppen bör den 31 mars 2008 presentera en delrapport rörande befintliga regelverk. En ambition bör också vara att vid en Industridag samma år redovisa en lägesrapport avseende gruppens arbete. Arbetsgruppens slutrapport ska föreligga senast den 30 juni 2009.

Arbetsgruppen rörande omställning

Bakgrund

Förutsättningarna för svensk industri ställer stora krav på företagens och de anställdas omställningsförmåga. En sådan omställning bör så långt möjligt genomföras utan att utslagning och utanförskap ökar. Ett annat synsätt riskerar att skärpa motsättningar och kan leda till att nödvändig strukturomvandling försvåras eller rent av förhindras. Institutionella förutsättningar för omställning ligger således både i de anställdas och företagens intresse och är enligt vår bedömning en förutsättning för att svensk industri ska kunna behålla och utveckla sin konkurrenskraft.

Mot denna bakgrund ska arbetsgruppen arbeta med ett antal specifika uppdrag som syftar till att förbättra de industrianställdas och företagens omställningsförmåga.

Det handlar här om åtgärder som syftar till att industrins anställda ska ges ökade möjligheter till kortare yrkesinriktade och kompetenshöjande utbildningar i allmänhet och särskilt i den situation då anställda är uppsagda på grund av arbetsbrist. Arbetsgruppen har också att komma med förslag som minskar risken för att anställda blir sjukskrivna under lång tid och förbättrar arbetet med att återföra långtidssjuka i arbete.

Uppdrag - Yrkesutbildning och validering

Parterna är överens om att det behövs ökade satsningar på utbildning och kompetensutveckling. Det ligger i såväl den anställdes, företagens som samhällets intresse att kunskapsnivån är hög. Parterna konstaterar samtidigt att det finns stora brister i delar av den utbildning som riktar sig gentemot industrin och att det i vissa avseende helt saknas tillgång till kortare utbildningar relevanta för industrins anställda. I andra fall är kvalitén inte tillräckligt bra. Parterna inom industrin bedriver sen flera år tillbaks ett

2007-02-21

Göran Nilsson och Anders Weihe

arbete som syftar till att förbättra utbudet, kvalitén och attraktionskraften på den grundläggande utbildningen på olika nivåer i det allmänna utbildningsväsendet. I omställningssituationer efterfrågas oftast kortare yrkes- och kompetenshöjande utbildningar.

En avgörande fråga i en omställningssituation är att utbildningen finns tillgänglig när behovet uppstår. Idag har parterna uppfattningen att de s.k. letiderna mellan det att behov av kortare yrkesinriktade och kompetenshöjande utbildningar uppkommer, t.ex. vid en företagsnedläggning eller vid brist på viss yrkeskompetens, och det att utbildningen faktiskt finns tillgänglig i många fall är alltför lång. En institutionell brist och orsak till detta kan vara att systemet innehåller alltför många aktörer och att samordningen mellan dessa kan anses bristfällig. Arbetsgruppen ska mot den bakgrunden utreda och lämna förslag på åtgärder som mer generellt syftar till att öka utbudet av och en snabb tillgång till kortare yrkesinriktade och kompetenshöjande utbildningar för industrins anställda. En fråga av särskild vikt för arbetsgruppen är dock att lämna förslag på åtgärder om hur anställda inom industrin som är uppsagda på grund av arbetsbrist, och vars möjligheter att få ett nytt arbete förutsätter en kompletterande utbildning, i ökad utsträckning kan få tillgång till sådan utbildning.

Vidare ska arbetsgruppen utreda vilka system för validering av yrkeskunskaper och kompetens som finns. Det kan ha särskild vikt både för uppsagda och för arbetskraft med utländsk arbetslivserfarenhet. Om arbetsgruppen bedömer att brister föreligger, ska den överväga och lämna förslag till förbättringar. Utgångspunkten ska dock vara att parterna inte i egen regi ska bedriva verksamhet med validering.

Arbetsgruppens förslag ska samlas i en åtgärdsplan som ska ligga till grund för ett gemensamt agerande från parterna inom industrin gentemot regering, riksdag och berörda myndigheter. Åtgärdsplanen ska inte innehålla ytterligare ekonomiska åtaganden för företagen.

Arbetsgruppen ska i denna del av uppdraget bedriva arbetet skyndsamt presentera en slutrapport senast den 30 september 2008.

Uppdrag - långtidssjukskrivna

Parterna gör gemensamt bedömningen att det går att göra mer för att förhindra att personer hamnar i långa perioder av sjukskrivning och för att personer som hamnat i långtidssjukskrivning kan återgå i arbete. Det finns ett brett underlag för slutsatsen att tidiga insatser är avgörande.

Arbetsgruppens uppgift är att ta fram råd och modeller som stöd i det lokala arbetet. Flera modeller bör beskrivas.

En variant är att den långtidssjuke ges möjlighet till stöd i form av en personlig rådgivare, andra modeller kan bygga på samverkan mellan flera arbetsplatser exempelvis i form av s.k. arbetsgivarringar. Även andra modeller som arbetsgruppen finner intressanta bör beskrivas.

Många gånger förutsätter en återgång till arbetslivet att arbetstagaren finner en ny anställning i en annan verksamhet. Ett sätt att underlätta det kan vara att ge ökade möjligheter till tjänstledighet för långtidssjuke att prova annat arbete utan ytterligare ekonomiska åtagande för företagen. Arbetsgruppen bör utreda formerna för sådana åtgärder.

2007-02-21

Göran Nilsson och Anders Weihe

Ett genomförande av en modell med en personlig rådgivare och utökad matchningsverksamhet kan underlättas om den bygger på en trepartssamverkan mellan parterna och statsmakterna. När parterna blivit överens om en modell bör de gemensamt uppvakta statsmakterna alternativt lämplig myndighet i syfte att starta en försöksverksamhet.

Arbetsgruppen bör därutöver utarbeta en skrift med råd som arbetsgivaren och de lokala parterna kan ha som stöd. Rådgivningen ska stimulera till tidiga insatser och bygga på en hög grad av systematik. Parternas gemensamma arbete ska grundas på erfarenhet och praktik. Arbetsgruppen ska därför arbeta i nära samråd med företag och medarbetare.

Arbetsgruppen bör den 31 mars 2008 presentera en modell med en personlig rådgivare och utökad matchningsverksamhet för vidare diskussion enligt vad som anges i direktiven. Arbetsgruppens slutrapport ska föreligga senast den 30 juni 2009.

Arbetsgruppen rörande Integrationsavtal

Bakgrund

Ett öppet samhälle ger möjligheter för goda arbetsinsatser och tar tillvara värdefull kompetens oavsett vilken etnisk eller annan bakgrund individen har. Långa väntetider på uppehålls- och arbetstillstånd, provisoriska bostads- och levnadsförhållanden samt många andra omständigheter gör det svårt för den enskilde att ta initiativ och själv ordna arbete och utkomst.

Att tidigt få fäste på arbetsmarknaden och möjligheter till kunskaper i svenska är utslagsgivande. Industrins parter har genom sina medlemmar möjlighet att göra insatser på detta område.

Uppdrag

Arbetsgruppen har i uppdrag att utarbeta förslag till ett Integrationsavtal som underlättar inträde i arbetslivet, syftar till att stärka den anställdes kompetens och därmed också invandrarnas ställning på svensk arbetsmarknad. Avtalet ska också syfta till att motverka främlingsfientlighet.

Arbetsgruppens bör först identifiera vilka problemen är och därefter arbeta fram ett förslag till avtal. Parterna har tidigare bedrivit ett gemensamt arbete i dessa frågor och erfarenheterna från detta arbete bör beaktas. Samtidigt bör parterna pröva nya infallsvinklar och utarbeta förslag utifrån dagens förutsättningar.

Arbetsgruppen arbete ska ske i nära samråd med företag och medarbetare. Samråd ska ske med berörda departement inom regeringskansliet och berörda myndigheter.

Arbetsgruppen ska redovisa slutrapport senast 31 mars 2008.

Göran Nilsson

Anders Weihe